

**Poročilo o pregledu rastišč gorskega narcisa
(*Narcissus poeticus*) na travnikih v občinah
Cankova in Rogašovci v letu 2023**

SEZNAM DELOVNE SKUPINE:

Mojca Podletnik, naravovarstvena nadzornica II – terensko delo, izdelava poročila

Tomaž Koltai, naravovarstveni nadzornik III – terensko delo

Nataša Moršič, naravovarstveni svetnik – terensko delo

UVOD	3
1. NAMEN RAZISKAVE	3
2. METODE POPISA RASTIŠČ GORSKEGA NARCISA.....	4
3. REZULTATI PREGLEDA RASTIŠČ NARCIS NA TRAVNIKIH PO KATASTRSKIH OBČINAH IN PARCELNIH ŠTEVILKAH.....	6
4. ZAKLJUČEK in VARSTVENE SMERNICE	16
5. PRILOGA 1	18

SEZNAM KRATIC

EŠ	Evidenčna številka
ID	Identifikacijska številka
JZ KPG	Javni zavod Krajinski park Goričko
k.o.	Katastrska občina
KPG	Krajinski park Goričko
NV	Naravna vrednota
parc. št.	Parcelna številka
UL	Uradni list
ZRSVN	Zavod RS za varstvo narave

UVOD

Gorski narcis (*Narcissus poeticus* L. subsp. *radiiflorus*) je rastlinska vrsta iz družine narcisovk (Amaryllidaceae). Vrsta je v Pravidniku o uvrstitvi rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam (UL RS, št. 82/02 in 42/10) zaradi ogroženosti opredeljena za ranljivo vrsto (kategorija V) in je zavarovana rastlinska vrsta po Uredbi o zavarovanih prosto živečih rastlinskih vrstah (UL RS, št. 46/04, 110/04, 115/07, 36/09 in 15/14).

V preteklih desetletjih je bila splošno razširjena na zahodnem delu Krajinskega parka Goričko (v nadaljnjem besedilu: KPG). Vse od začetka 70. let prejšnjega stoletja, ko so na celotnem območju Goričkega pričeke izvajati agrooperacije, se je število rastišč narcis začelo naglo zmanjševati. Vlažne travnike z gorskim narcisom so osušili z izgradnjo melioracijskih jarkov in regulacijo potokov. Intenziteta rabe travnikov se je povečala, pričeli so se intenzivno gnojiti. Nekatere travnike so lastniki spremenili v njive, spet drugi so se zarasli z grmovjem in gozdnim drevjem. K zmanjševanju rastišč je pripomogla tudi urbanizacija, saj so bili v preteklosti številni tudi pozidani.

V skladu s **Programom dela in finančnega načrta za leto 2023** v okviru 2. cilja *Ohranjeno ugodno stanje kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov Nature 2000 ter nahajališč zavarovanih vrst ter in prvin krajinske pestrosti* in naloge **2.2.a. Spremljanje stanja habitatov in nahajališč in stanja populacij**: netopirji, dnevni metulji, hrošči, vodne in obvodne ptice, ptice kulturne krajine, vodni in obvodni sesalci, grmičasti dišeči volčin, močvirski svišč, **gorski narcis**, je JZ KPG opravil pregled rastišč gorskega narcisa v občinah **Cankova in Rogašovci**. Podatke o lokalitetah rastišč hrani JZ KPG.

1. NAMEN RAZISKAVE

Namen pregleda travnikov z rastišči narcis v letu 2023 je bil podobno kot v prejšnjih letih:

- Pregledati in popisati znana rastišča gorskega narcisa na zahodnem delu KPG, ki jih je leta 2010 popisala Marjeta Bagola, ponovitev popisa pa sta opravila Gregor Domanjko (v celoti leta 2014; delno v letih 2013, 2015 in 2017) ter Mojca Podletnik (v celoti 2019 in 2021).
- Pogovoriti se z lastniki ali najemniki travnikov in sadovnjakov, kjer uspevajo narcise o za ohranjanje narcis primernem načinu rabe teh površin.
- Zbrane podatke (podrobno poročilo v pdf in shp obliki) posredovati Zavodu RS za varstvo narave, OE Maribor, kjer jih bodo lahko uporabili kot strokovno podlago pri izdaji soglasij za posege v prostor na območju rastišč narcis.
- Zbrane podatke (podrobno poročilo v pdf obliki) posredovati občinama Cankova in Rogašovci.
- Rezultate popisa v obliki prispevka objaviti na spletni strani KPG in na ta način informirati splošno in zainteresirano javnost.

2. METODE POPISA RASTIŠČ GORSKEGA NARCISA

Metoda popisa je bila podobna kot v preteklih popisih, pri čemer se je na vsaki znani lokaciji rastišča gorskega narcisa preštelo posamezne cvetoče ali odcvetele rastline gorskega narcisa. V primeru, da je bila gostota cvetočih rastlin izjemno visoka, je podana ocena številčnosti glede na primerljiv kvadrant.

V letu 2023 sta bila ob popisu številčnosti rastlin ocenjena ohranjenost rastišča in identificirani dejavniki ogrožanja. Zaradi lažjega terenskega dela in poročanja je bila vsakemu rastišču določena ID številka, ki je ustrezno zabeležena tako v rezultatih popisa kot v prostorski bazi.

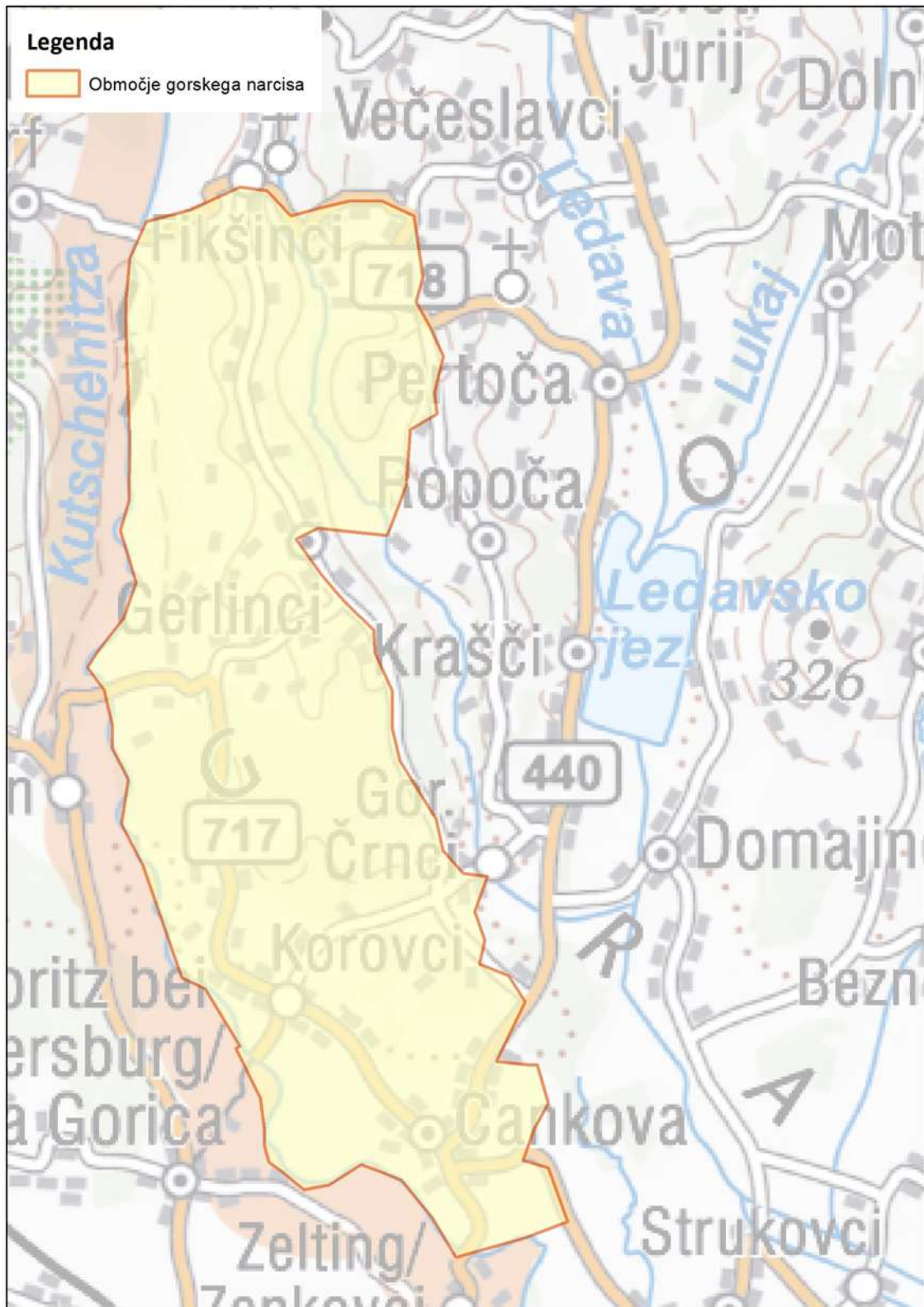
Ohranjenost rastišča je bila ocenjena ob pregledu rastišča in je na podlagi strokovne ocene podana v štirih kategorijah:

Tabela 1. Kriteriji za določitev kategorije ohranjenosti rastišča gorskega narcisa

Kategorija ohranjenosti rastišča	Kriteriji za določitev kategorije
Zelo neugodno	- rastišče več ne obstaja zaradi urbanizacije ali spremembe rabe (npr. premene v njive)
Neugodno	- rastišče ni primeren habitat za narcise zaradi prezgodnje košnje, obsežnega gnojenja in prepogoste košnje - na rastišču vidni znaki intenzivne rabe, kot je visoka gostota nitrofilnih vrst (npr. regrad, topolistna kislica) ali prevlada trav
Ugodno	- rastišče ohranjeno kot ekstenziven travnik ali visokodebelni sadovnjak - raba rastišča ni pretirana – gnojenje le z organsko snovjo, število košenj v skladu s tipom travnika
Zelo ugodno	- rastišče zelo primeren habitat za narcise, pri katerem se raba vsaj delno prilagaja razvojnemu krogu narcis - ekstenzivni in vrstno bogati travniki ali visokodebelni sadovnjaki, v katerih se število narcis povečuje ali ostaja visoko

Pregled je bil opravljen na v preteklih popisih evidentiranih rastiščih. Pri tem so bili uporabljeni ortofoto posnetki z nahajališči narcisnih travnikov iz leta 2021 (slika 1). Popis je bil izveden med **4. majem** in **1. junijem 2023**. Višek cvetenja narcis je bil okoli 15. maja.

Slika 1. Območje rastišč gorskega narcisa – podrobne lokalitete so zaradi varstva rastišč zakrite (podlaga: GURS)

3. REZULTATI PREGLEDA RASTIŠČ NARCIS NA TRAVNIKIH PO KATASTRSKIH OBČINAH IN PARCELNIH ŠTEVILKAH

Obiskanih in pregledanih je bilo **59 znanih lokalitet** v katastrskih občinah **Večeslavci, Pertoča, Korovci, Gerlinci in Cankova**. Podrobnejši rezultati popisa so predstavljeni tabelarično (tabela 2). Ena lokaliteta (k.o. Korovci, parc. št. 994) je bila leta 2014 preorana v njivo in ni bila več del pregleda od leta 2017. Ob pregledu nahajališč si bile slučajno najdene tri nove lokalitete rastišč (ID 60,61 in 62).

Gorski narcis je bil zabeležen na **50 lokalitetah** od **skupno 62 popisanih** lokalitet. Na 12 lokalitetah, kjer narcise niso bile evidentirane, so bile 5 ob popisu v celoti pokošene (ID 14, 15, 19, 34, 39), ena v celoti zaraščena v gozd (ID 8), ena spremenjena v ograjen nasad aronije (ID 26), ena površina je neredno košena in posledično v fazi zaraščanja (ID 3), ena manjša lokaliteta ni bila popisana (ID 59). Vzroki za odsotnost ponekod niso znani (ID 1), v dveh primerih gre za mala rastišča s tudi sicer posamičnimi primerki in je morda prišlo do napak pri popisu (ID 44, 45).

Eno rastišče je bilo v večjem delu spremenjeno v njivo (ID 16). Pojavljanje gorskega narcisa je bilo zaradi intenzivne rabe omejeno na robove travnika, ob letošnjem popisu pa je večina travniškega habitata spremenjena v njivsko površino.

Na lokacijah z gorskim narcisom je bilo zabeleženih od 1 do več kot 1500 rastlin, ki so rasle posamič ali v šopih. Povečini so rasle na travnikih, ki so redno košeni ali v visokodebelnih sadovnjakih. Skupaj je bilo po oceni evidentiranih več kot **12.000 cvetočih rastlin**. V letu 2023 je bilo število cvetočih narcis v povprečju dolgoletnih popisov. Na nekaterih travnikih gorski narcis raste na le robovih travnikov kot posledica gnojenja teh travnikov s strani najemnikov, zaradi česar se narcise pojavljajo le tam, ker je količina gnojenja z gnojnico manjša. Ponekod prihaja do gnojenja rastišč zaradi spiranja hranil iz sosednjih njivskih površin.

V prilogi 1 tega poročila so slikovno prikazane lokalitete nahajališč gorskega narcisa v letu 2023.

Tabela 2. Rezultati pregleda rastišč gorskega narcisa v letu 2023

k.o. Večeslavci, občina Rogašovci

ID	k.o.	Rastišče	število cvetočih rastlin			Pojavljanje	Ocena ohranjenosti rastišča	Vzroki ogrožanja rastišča	Opombe
			l. 2019	l. 2021	l. 2023				
1	Večeslavci	Travnik	4	< 5	0	razpršeno, JZ del	neugodno	prezgodnja košnja/gnojenje	- mokroten travnik
2	Večeslavci	Travnik	16	< 10	10	Z del	manj ugodno	posredno gnojenje / prezgodnja košnja	- evidentiran l.2019
3	Večeslavci	Travnik	0	0	0	/	neugodno	zaraščanje	- travnik ni bi bil košen že več let
4	Večeslavci	Travnik	7	< 10	< 20	osrednji del	ugodno	prezgodnja košnja/mulčanje	- evidentiran šele l. 2019

k.o. Pertoča, občina Rogašovci

ID	k.o.	Rastišče	Število cvetočih rastlin			Pojavljanje	Ocena ohranjenosti rastišča	Vzroki ogrožanja rastišča	Opombe
			l. 2019	l. 2021	l. 2023				
5	Pertoča	travnik	68	102	> 50	skrajni JZ del	neugodno	gnojenje in prezgodnja košnja	- evidentiran šele l.2019
6	Pertoča	visokodebelni sadovnjak	> 1000	> 1500	> 2000	razpršeno	zelo ugodno	/	- NV EŠ 7401 - od leta 2017 v upravljanju JZ KPG
7	Pertoča	travnik/VTSA	10	31	< 50	razpršeno	neugodno	zaraščanje	- večji del rastišča ni bil košen zadnjih nekaj let
8	Pertoča	gozd	0	0	0	-	zelo neugodno	zaraščanje	- zaraščeno v gozd
9	Pertoča	visokodebelni sadovnjak	20	4	12	SV del	neugodno	zaraščanje	- travnik ni bil košen zadnjih nekaj let

k.o. Gerlinci, občina Cankova

ID	k.o.	Rastišče	število cvetočih rastlin			Pojavljanje	Ocena ohranjenosti rastišča	Vzroki ogrožanja rastišča	Opombe
			l. 2019	l. 2021	l. 2023				
10	Gerlinci	visokodebelni sadovnjak, travnik	24	28	13	razpršeno	neugodno	gnojenje in prezgodnja košnja	v 2023 delno prekopano rastišče zaradi vodovoda
11	Gerlinci	travnik, visokodebelni sadovnjak	29	> 30	3	osrednji del	neugodno	zaraščanje/paša	- samo na sp. robu
12	Gerlinci	visokodebelni sadovnjak	< 60	> 100	< 100	razpršeno	ugodno	prezgodnja košnja	rob prekopan zaradi optike
58	Gerlinci	travnik	-	67	> 35	Z del	ugodno	gnojenje	evidentirana šele 2021
13	Gerlinci	travnik	8	< 10	< 30	razpršeno	neugodno	gnojenje in prezgodnja košnja	- evidentiran šele l.2019
14	Gerlinci	travnik	0	0	0	-	zelo neugodno	gnojenje in prezgodnja košnja	travnik pokošen
15	Gerlinci	travnik	> 200	0	0	razpršeno	zelo neugodno	prezgodnja košnja	travnik pokošen

16	Gerlinci	travnik	3	> 120	1	J del	zelo neugodno	sprememba v njivsko površino	po letih zmanjševanja števila zaradi intenzivne rabe v letu 2023 preorano v njivo
17	Gerlinci	travnik	> 60	350	< 500	J del	zelo ugodno	prezgodnja košnja	
18	Gerlinci	visokodebelni sadovnjak	> 60	> 150	30	J del	zelo ugodno	/	- košnja prilagojena narcisam
19	Gerlinci	travnik	0	< 10	0	/	neugodno	gnojenje, prezgodnja košnja	- intenzivna površina - delno pokošeno
20	Gerlinci	visokodebelni sadovnjak	> 200	> 1000	> 1500	razpršeno	zelo ugodno	/	- košnja prilagojena narcisam
21	Gerlinci	travnik	> 60	> 800	> 800	razpršeno	zelo ugodno	prezgodnja košnja	
22	Gerlinci	visokodebelni sadovnjak	> 25	> 500	> 300	razpršeno	zelo ugodno	prezgodnja košnja	<i>Orchis morio</i>
23	Gerlinci	travnik, sadovnjak	38	> 100	20	razpršeno	neugodno	prezgodnja košnja	- ob S robu puščen pas z narcisami
55	Gerlinci	visokodebelni sadovnjak	9	0	< 10	JV del ob gozdu	neugodno	gnojenje, zaraščanje	- evidentiran šele l.2019 - 2023 pokošeno, le ob robu gozda

ID	k.o.	Rastišče	število cvetočih rastlin			Pojavljanje	Ocena ohranjenosti rastišča	Vzroki ogrožanja rastišča	Opombe
			l. 2019	l. 2021	l. 2023				
56	Gerlinci	travnik	8	> 300	< 500	razpršeno	ugodno	prezgodnja košnja	- evidentiran šele l.2019 - povečanje poligona
57	Gerlinci	travnik	-	> 100	< 30	razpršeno	ugodno	prezgodnja košnja, gnojenje	- evidentirano šele l. 2021
61	Gerlinci	travnik	/	/	10	severni rob	ugodno	prezgodnja košnja, gnojenje	- evidentirano šele l. 2023
62	Gerlinci	travnik	/	/	< 5	razpršeno	ugodno	prezgodnja košnja, gnojenje	- evidentirano šele l. 2023

k.o. Korovci, občina Cankova

ID	k.o.	Rastišče	število cvetočih rastlin			Pojavljanje	Ocena ohranjenosti rastišča	Vzroki ogrožanja rastišča	Opombe
			l. 2019	l. 2021	l. 2023				
24	Korovci	travnik	> 400	500	< 150	razpršeno	zelo ugodno	prezgodnja košnja	
25	Korovci	travnik	> 350	150	350	Z in V del	ugodno	gnojenje in prezgodnja košnja	- narcise manjkajo v osrednjem delu travnika
26	Korovci	nasad jagodičevja	0	0	0	-	zelo neugodno	sprememba rabe (nasad), gnojenje in pogosta košnja	- v letu 2016 spremenjen v nasad aronije
59	Korovci	gozdni rob	-	86	nepregledano	razpršeno	ugodno	sprememba rabe	- evidentirana šele 2021
27	Korovci	travnik	> 500	> 1000	> 1000	razpršeno	zelo ugodno	sprememba obstoječe rabe	
28	Korovci	travnik	> 500	> 1000	> 1300	razpršeno	zelo ugodno	sprememba obstoječe rabe	
29	Korovci	visokodebelni sadovnjak	> 150	> 300	< 10	razpršeno	zelo ugodno	prezgodnja košnja	

ID	k.o.	Rastišče	število cvetočih rastlin			Pojavlanje	Ocena ohranjenosti rastišča	Vzroki ogrožanja rastišča	Opombe
			l. 2019	l. 2021	l. 2023				
30	Korovci	travnik	> 230	> 50	< 500	razpršeno, največ JV del	ugodno	prepogosta košnja in gnojenje	
31	Korovci	brajde	13	11	< 10	razpršeno	ugodno	prepogosta košnja in gnojenje	delno pokošeno, večina narcis obkošenih
32	Korovci	travnik	> 70	260	< 150	S in osrednji del	ugodno	prepogosta košnja in gnojenje	
33	Korovci	travnik	0	10	4	-	neugodno	prepogosta košnja in gnojenje	intenziviran travnik
34	Korovci	travnik	pokošeno	pokošeno	pokošeno	-	zelo neugodno	prezgodnja košnja	
35	Korovci	travnik	< 80	> 260	< 300	razpršeno	ugodno	prezgodnja košnja	
36	Korovci	visokodebelni sadovnjak	> 850	> 310	< 100	razpršeno	neugodno	/	zaraščanje zaradi opuščanja rabe
37	Korovci	brajde in ograda		> 1500	> 300	razpršeno	zelo ugodno	/	- košnja prilagojena narcisam
38	Korovci	travnik	> 90	< 300	< 500	večina SZ del	ugodno	gnojenje in prezgodnja košnja	stanje se izboljšuje
39	Korovci	travnik	13	5	0	osrednji del	neugodno	prezgodnja košnja	del pokošen
40	Korovci	gozdni rob	13	5	9	S in osrednji del	neugodno	gnojenje	- spiranje hranil z njive
41	Korovci	travnik	10	< 40	> 30	V in osrednji del	neugodno	gnojenje in prepogosta košnja	- intenziven travnik - možno izpiranje hranil z njiv

42	Korovci	travnik in vis. sadovnjak	> 200	> 800	1000	SZ del	ugodno	gnojenje	- uspevajo samo v vis. sadovnjaku
43	Korovci	visokodebelni sadovnjak	0	0	> 10	-	neugodno	sprememba rabe	
44	Korovci	travnik	0	1	0	-	neugodno	gnojenje	- intenziven travnik
45	Korovci	travnik	12	14	0	SV del	ugodno	gnojenje, prezgodnja košnja	
46	Korovci	travnik	> 100	> 350	< 199	razpršeno	ugodno	gnojenje, prezgodnja košnja	
47	Korovci	travnik	24	49	< 20	razpršeno	ugodno	gnojenje	
48	Korovci	travnik	10	> 20	23	skrajni S rob ob jarku	neugodno	gnojenje, prezgodnja košnja	- dokaj intenziven travnik - samo na skrajnem S delu
49	Korovci	travnik	287	> 800	> 500	enakomerno razpršeno	ugodno	gnojenje, prezgodnja košnja	- NV EŠ 29
50	Korovci	travnik	72	650	> 500	razpršeno	ugodno	gnojenje, prezgodnja košnja	- parc. 1059 brez narcis - NV EŠ 29
60	Korovci	pašnik	-	-	> 1000	predvsem S del	ugodno	gnojenje, prezgodnja košnja/paša	- evidentirana šele l. 2023 - v času cvetenja se ne pase

k.o. Cankova, občina Cankova

ID	k.o.	Rastišče	število cvetočih rastlin			Pojavljanje	Ocena ohranjenosti rastišča	Vzroki ogrožanja rastišča	Opombe
			l. 2019	l. 2021	l. 2023				
51	Cankova	travnik	> 250	> 1000	> 300	enakomerno razpršeno	ugodno	gnojenje, prezgodnja košnja	- NV EŠ 29
52	Cankova	travnik	17	> 30	45	SZ del	neugodno	gnojenje	- močna pregnojenost posledica izpiranja iz njiv nad travnikom, ki so v lasti državljana Avstrije, ki redno gnoji njivske površine
53	Cankova	travnik	16	> 120	< 50	osrednji in J del	neugodno	gnojenje, prezgodnja košnja, premena v njive	- del travnika (> 1/3) spremenjen v vrt oz. njivo
54	Cankova	visokodebelni sadovnjak, brajde	> 450	> 550	> 600	razpršeno	zelo ugodno	prezgodnja košnja	- širijo proti J delu

4. ZAKLJUČEK in VARSTVENE SMERNICE

V primerjavi s pregledom rastišč narcis v preteklih letih je bilo leta 2023 skupno evidentiranih povprečno število gorskega narcisa. Med pregledom travnikov so bile evidentirane **nove tri (3) lokalitete**. Razlogov za število evidentiranih narcis je več:

- na rastiščih je bil zaradi deževnega vremena pregled opravljen v različnih stadijih cvetenja, kar vpliva na zaznavo cvetov in s tem posledično na rezultate;
- na določenih travnikih je izboljšano upravljanje rastišč (košnja prilagojena narcisam) in zmanjšanje intenzifikacije rabe nekaterih površin;
- na nekaj površinah se je stanje za narcise poslabšalo zaradi spremembe rabe (premena v njive, pokošenost) ali posegov v rastišča (prekopi zaradi vodovodnih napeljav in optike).

Za dokončno sklepanje o trendu populacij gorskega narcisa, ki je vsaj deloma odvisno tudi od vremenskih razmer, ne le rabe rastišč, je je nujno nadaljnje spremljanje stanja rastišč v prihodnjih letih z rednim spremljanjem ohranjenosti rastišč.

Na 12 lokalitetah gorski narcis ni bil zabeležen, kar je v večini glede na druge znake (prisotnost nitrofilnih vrst, gostota travne ruše, pokošenost) posledica neprimerne rabe rastišča. Gnojenje travnika in neprimerna raba travnika z mulčanjem ali prezgodnjo košnjo negativno vplivata na ohranjenost rastišča in abundanco narcisa. Prezgodnja košnja pred semenjenjem povzroča izčrpavanje čebulic in povzroča postopno izginjanje narcis.

Glede na stanje rastišča se poda predlog, da se ob naslednjem popisu (predvidoma 2025) iz popisa izloči ID 8, saj je rastišče v celoti zaraslo v gozd.

Načini rabe rastišč narcis v preteklosti niso poznani, zato je težko natančno sklepati in dokončno zaključevati o razlogih, ki vplivajo na pojavljanje gorskega narcisa na obiskanih lokalitetah. Sodeč po popisih v preteklih letih in popisu ohranjenosti rastišča na pojavljanje narcisa vplivajo tudi med sezonska nihanja.

Na podlagi rezultatov popisa in opažanj na terenu se za ohranitev rastišč narcis spodbuja:

- **k obisku lastnikov travnikov in visokodebelnih sadovnjakov** za namene izboljšanja upravljanja rastišč tudi s strani predstavnikov lokalnih skupnosti z namenom ohranjanja naravne dediščine lokalnih skupnosti in možnosti naravoslovne ponudbe za obiskovalce tudi z vzpostavljanjem tematskih poti;
- **iskanje systemske rešitve za dolgoročno varstvo obstoječih rastišč in obnovo degradiranih rastišč** tudi s strani lokalnih skupnosti in drugih sektorjev za ohranjanje naravne dediščine in
- **izvajanje aktivnosti za ozaveščanje in promocijo ohranjanja gorskih narcisov**, s čimer lastnike ali uporabnike rastišč spodbujamo k narcisam prijaznejši rabi rastišč,
- **k vključitvi v kmetijsko-okoljsko podnebna plačila (KOPOP)** v operacijo Posebni traviščni habitati (HAB) z omejitvijo gnojenja in časom košnje, v kolikor je vključitev v operacijo sploh mogoča (območje Natura 2000 Goričko).

Medtem ko vključevanje v ukrepe KOPOP temelji na prostovoljni odločitvi lastnika in traja za najdlje 5 let, ta ukrep ne zagotavlja dolgoročnega ohranjanja narcis. Narcis je zavarovana vrsta in je v skladu s 160. členom Zakona o ohranjanju narave (UL RS, št. 96/04, 61/06 –Zdru-1, 8/10 – ZSKZ-B in 46/14) uničevanje rastišč prekršek, za katerega je predvidena globa.

Dolgoročno ohranjanje rastišč je mogoče zagotoviti z odkupom rastišč ali dolgoročnim (najmanj 10-letnim) pogodbenim varstvom, sklenjenim z lastnikom rastišča. Pri upravljanju naj sodelujejo različni deležniki (RS, upravljavec ZO, lokalne skupnosti in lokalna društva).

JZ KPG s soglasjem lastnika travniškega sadovnjaka od l. 2015 upravlja z NV Pertoča – rastišče narcis (EŠ 7401; lokaliteta ID 6) in na kateri so zaradi ciljno naravnih ukrepov (za varstvo gorskega narcisa) že vidni pozitivni rezultati s povečanjem evidentiranih rastlin gorskega narcisa.

K ciljem varstva pripomorejo tudi promocijske aktivnosti. Leta 2017 je JZ KPG dvema lastnikoma visokodebelnih sadovnjakov z rastiščem narcis podelil naziv »Skrbnik narave« z namenom izrekanja javne pohvale njihovim prizadevanjem za ohranjanje gorskega narcisa ter posledičnim povečanjem zavedanja o pomenu ohranjanja rastišč tudi med drugimi lastniki rastišč v KPG. V letu 2020 je bila v Gerlincih nameščena nova informativna tabla »Gorski narcis«.

Slika 2. Tabla o gorskem narcisu v Gerlincih informira tako domačine kot obiskovalce (foto: M. Podletnik)

Ob pregledu leta 2023 so zaposleni v JZ KPG med pregledom rastišč izvedli individualna svetovanja in pogovore s **posameznimi lastniki rastišč**. Lastnikom so bile pojasnjene ekološke zahteve vrste, kot je odsotnost in omejenost gnojenja, pravočasen čas košnje in druge primerne smernice rabe rastišč. Lastniki so ohranjanju narcis v večini močno naklonjeni, kar se kaže tudi v povečanem številu narcis na teh rastiščih.

Ob tem lastniki opozarjajo na izgubo številnih rastišč narcis v preteklosti, še posebno v času izvajanja agro-melioracijskih posegov v 80. in 90. letih, ko so bile uničena številna rastišča narcis zaradi izkopa odvodnih jarkov in premene vlažnih travnikov v njive. Hkrati se zavedajo aktualnih težav, kot je sprememba intenzitete rabe rastišč s prezgodnjo košnjo in spremeno v njive.

5. PRILOGA 1

ID 1

ID 2

ID 3

ID 4

ID 5

ID 6

ID 7

ID 9

ID 10

ID 11

ID 12

ID 13

ID 14-15

ID 17

ID 20

ID 21

ID 24-25

ID 28

ID 29

ID 32

ID 34-35

ID 36-37

ID 42

ID 45

ID 46

ID 47

ID 48

ID 49

ID 50

ID 51

ID 52

ID 53

ID 54

ID 55

ID 57

ID 58

ID 60

ID 62